

Inleiding

Gemeenten hebben de opdracht om te werken aan een inclusieve samenleving. Inclusie begint met het betrekken van de mensen om wie het gaat. Bij de behandeling van de Lokale Inclusie Agenda heeft de raad op dd.....een motie ingediend om ervaringsdeskundigheid te organiseren binnen de gemeentelijke organisatie.

In deze handreiking bespreken we het voorstel om ervaringskennis domein overstijgend in te zetten binnen de gemeentelijke organisatie

We hebben in deze handreiking gezocht naar duidelijkheid en een gezamenlijke lijn om ervaringsdeskundigheid en ervaringskennis in het Gemert Bakel een impuls te geven en te verstevigen. Om ervaringsdeskundigen en mensen met ervaringskennis de positie te geven die ze verdienen en te voorkomen dat ze gaan 'zwemmen' is duidelijkheid nodig over verwachtingen, taken, rollen en facilitering.

We gaan in deze handreiking in op de volgende (sub)vragen:

- Wat is ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid en welke rollen kunnen mensen met ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid hebben?
- Welke meerwaarde heeft de inzet van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid?
- Waar is meer inzet van ervaringskennis of ervaringsdeskundigheid gewenst (impuls)?
- Wat is nodig voor deze impuls qua randvoorwaarden? (opleiding en training, beloning en vergoeding, inbedding organisatie, cultuurverandering en samenwerking)

Rollen van ervaringsdeskundigheid

Er zijn verschillende beelden en verwachtingen over wat ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid inhoudt. We gebruiken hiervoor het schema van Hilko Timmer.

Bron Hilko Timmer, Lister

Iemand met eigen ervaringen heeft één of meerdere (vaak ontwrichtende) levenservaringen opgedaan.

Iemand met ervaringskennis is iemand die kennis bezit, gebaseerd op eigen ervaringen met beperking, ontwrichting of uitsluiting. Vanuit reflectie is er afstand tot en inzicht in het proces van herstel, verbetering of acceptatie, het vinden van evenwicht en hoe er is omgegaan met deze ervaring. Door reflectie en de ervaringskennis te verbinden met ervaringskennis van anderen, ontstaat er algemenere ervaringskennis.

Een ervaringsdeskundige is iemand die op basis van ervaringskennis in staat is deze kennis, in welke vorm dan ook, op een deskundige wijze door te geven aan en in te zetten ten behoeve van anderen. Deze inzet vergt, afhankelijk van de vorm van inzet, bepaalde kwaliteiten, talenten en competenties en kan in een professionele maar ook in een vrijwillige setting uitgevoerd worden

Naast bovengenoemde termen maken we in ons beleid en in de uitvoering ook gebruik van sleutelfiguren, mensen die vrijwilligerswerk doen en burgerparticipatie. Om verwarring over de verschillende begrippen te voorkomen, is het belangrijk om te weten dat bij ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid de kennis gebaseerd is op eigen ervaring en inbreng van deze ervaring centraal staat.

Voorstel inzet ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid

“Niets over ons zonder ons”

Als gemeenten nemen we het uitgangspunt dat we willen praten met, in plaats van over. Onze inwoners en hun leefwereld staan centraal bij ons beleid en de uitvoering ervan. Inzet van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid kan ons hierbij helpen.

A. Ervaringsdeskundigheid zetten we in wanneer dat specifiek van belang is;

- Als coach en trainer bij jongeren zoals bv bij het project Cashen
- Als onderzoeker van toegankelijkheid van locaties zoals bv Ongehinderd
- Als begeleiding bij verslavingsproblematiek bij bv Novadic Kentron
- Als toetser van dementievriendelijkheid door bv Alzheimer Nederland

Het gaat hier (bijna) altijd om betaalde inzet.

B. Ervaringskennis zetten we in om bewustwording te creëren, te adviseren en voor te lichten, het tegengaan van stigma's, het ontwikkelen van reële beeldvorming en het behartigen van belangen. Hiervoor is ervaringskennis meestal voldoende. Dit is de inzet die we nu vragen binnen de gemeente en waarover de adviesgroep Sociaal Domein geadviseerd heeft: klankbordgroep Lokale Inclusie

- Deze inwoners vormen een vaste groep van mensen die worden voorgedragen door organisaties of dorpsondersteuners.
- In de groep zitten mensen met verschillende achtergronden en verschillende soorten ervaringen. Zo is er een goede mix van kennis en perspectieven.
- Iemand kan ook samen met een begeleider, vertaler of ondersteuner (bijvoorbeeld voor gebarentaal) deelnemen.

Klankbordgroep Lokale Inclusie

A. Ambitie

Onze ambitie is om ervaringskennis structureel in te zetten op alle zeven levensdomeinen van de lokale inclusie agenda. Daarbij hanteren we de volgende kernprincipes:

- De-stigmatiseren en normaliseren van (psychische) kwetsbaarheid door dit bespreekbaar te maken
- Aandacht voor veerkracht en groei die besloten liggen in ervaringen
- Menselijke, gelijkwaardige en toegankelijke dienst- en hulpverlening
- Ook de ervaringskennis van medewerkers benutten en zichtbaar maken
- Empathie versterken met oog voor verschillen tussen ervaringen

B. Vorm

Een vaste groep van mensen die worden voorgedragen door organisaties of dorpsondersteuners of zichzelf aanmelden. De deelnemende inwoners zijn onafhankelijk. Zij kunnen hun eigen ervaring gebruiken, maar ook breder kijken dan hun persoonlijke situatie.

Deze groep komt **vier keer per jaar** bij elkaar.
Tijdens de bijeenkomsten brengen zij zelf onderwerpen in. Ook kunnen per bijeenkomst **twee domeinen uit de Inclusie Agenda** worden besproken.

De groep krijgt:

- een **voorzitter**
- een **notulist**

Daarnaast sluiten er **vaste ambtenaren van verschillende afdelingen** aan bij de bijeenkomsten.

De bijeenkomsten vinden plaats **aan het einde van de dag..**

De deelnemer met ervaringskennis heeft de volgende kwaliteiten

- De persoon kan zijn of haar eigen ervaring vertalen naar problemen die voor meer mensen gelden.
- De persoon kan duidelijk uitleggen waar problemen zitten.
- De persoon kan meedenken over plannen, bijvoorbeeld bouwplannen of tekeningen, als er uitleg wordt gegeven.
- De persoon kan zich ook inleven in problemen die hij of zij zelf niet ervaart.
- De persoon kan meedenken over mogelijke oplossingen of alternatieven.

C. Inspanning en waardering

De inzet bestaat uit:

- **4 bijeenkomsten per jaar** van ongeveer **1,5 uur**
- **4 keer per jaar voorbereiding** op de bijeenkomst
- **Signalen en knelpunten tijdig doorgeven**

Taken

- Meedenken over beleid en aangeven wat de gevolgen kunnen zijn.
- Meekijken naar plannen voor buiten (openbare ruimte), voor binnen (publieke ruimte) en voor de website en hulp en diensten van de gemeente.
- Ambtenaren en raadsleden meer te laten begrijpen hoe het is wanneer je niet zo makkelijk mee kunt doen.

Vergoeding

- **€25** per bijgewoonde bijeenkomst
- **Reiskosten** worden vergoed

D. Voorzitter

- is **onafhankelijk**
- kan vragen en onderwerpen duidelijk uitleggen aan de ervaringsdeskundigen
- kan goed luisteren
- kan mensen met verschillende achtergronden goed samenbrengen
- Onderhoudt contacten met de deelnemers.

Inzet: ongeveer **20 uur per jaar**

E. Notulist

De notulist:

- maakt een verslag van de bijeenkomst
- geeft afspraken en actiepunten door aan de ambtelijke ondersteuning
- bereidt de agenda voor

Inzet: ongeveer **16 uur per jaar**

F. Ambtelijke ondersteuning

Bij de bijeenkomsten zijn **vier ambtenaren** aanwezig van verschillende afdelingen, bijvoorbeeld:

- REO
- Openbare ruimte
- Communicatie
- Sociaal domein

Zij:

- geven uitleg over beleid of plannen
- beantwoorden vragen
- luisteren naar de ervaringen van de groep
- zorgen voor een snelle en duidelijke terugkoppeling

Inzet: ongeveer **20 uur per jaar per ambtenaar**

G. Budget

	Aantal	Kosten in euro	totaal
Voorzitter	20 uur	€80 per uur inkoop	€1280 per jaar
Notulist	16 uur	€50 per uur inkoop	€ 800 per jaar
Ervaringsdeskundigen	4 bijeenkomsten x 15	€25 per bijeenkomst	€1500 per jaar
Reiskosten	0,31 ct per km	Op declaratie	Max €300
Onkosten		Op declaratie	Max €300
Catering			Max €820
TOTAAL			€5000,-